

mentum reportaverit; & quantum proinde meritum sibi comparaverint fratres hujus Ordinis, quos proinde Seder Apostolica ab incunabulis ejusdem Ordinis præclaro nomine prædicatorum insigniit &c.

3 Ast neam ex prædicatione Verbi Dei, sed etiam ex eorum scholastica Doctrina Catholica Religio maximam incrementum reportavit, ut jure merito Sanctissimi eorum Angelici Doctoris doctrina, nedum à Summis Pontificibus, omnibusque aliis usque ad sidera commendetur, sed & absipomet Christo fuerit semel, bis, & ter commendata præcis his verbis: *Bene de me, Thoma, scripsisti*, ut proin Sixtus V. effigiem S. Thomæ pingi jussit sinistra manu Ecclesiam gestantis, dextera vero, quæ scribit, manu luminis splendorem in eam effundentis: hac addita epigraphæ: *S. Thomæ de Christo scripta à Christo Crucifixo probantur*. Unde ad id juvat asserere, quæ traduntur in laudato Bullario r. 5. p. 157. n. 6. ibi: Factum referunt antiqui scriptores laudatis in notis ad constitutionem XL. Joannis dicti XXII. ejusdem meminere Summi Pontifices, quorum diplomata postea transloquens scribentur. Ex ipsis Clemens VIII. alloquens Neapolitanos, hæc habet, pie, prudenterque cogitatis de nobis civitati Patronum alia septem proposita, & à dicta Sac. Congr. resoluta, die qua supra***

4 Hinc Benedictus XIII. constit. *incip.* Demissus præces: retundi calumnias adversus doctrinam SS. Augustini, & Thomæ intentatas, uti & fecit Clemens XII. const. *incip.* Apostolicæ providentiæ: retundens calumnias eorum, qui asserbant, censuris constitutionis *Unigenitus* (Vide verb. Constitutio) doctrinam SS. Augustini, S. Thomæ Aquinatis de divinæ Gratiæ efficacia esse perstrictam, laudesque, quibus SS. Augustini, & Thomæ doctrina celebratur, confirmat, ne quis eandem calumniatur, cavet, & scholarum catholicarum paci consulit. Videatur etiam const. Sixti V. *incip.* Triumphantis Jerusalem: in qua doctrinam SS. Thomæ Aquinatis, & Bonaventuræ egregiis laudibus ornata, asseritque expresse: hi enim sunt dux olive, & duo candelabra in domo Dei lucentia, qui & charitatis pinguedine, & scientiæ luce ecclesiam collustrant. Hi singulari Dei providentiâ eodem tempore tamquam dux stellæ exorientes ex duabus clarissimis Regularium familiis pro-

dierunt, quæ Sanctæ Ecclesiæ ad Catholicam Religionem propugnandam maxime utiles, & ad omnes labores, & pericula pro Orthodoxa fide subeunda paratæ semper existunt, ex quibus tamquam ex fertill, & bene culto solo quotidie pro Dei gratiam fecunda & fructuosæ plantæ procreantur, hoc est, viri doctrinæ & Sanctitatis præstantes, qui Petri naviculæ tot fluctibus agitate, & Romano Pontifici ejus clavum non sine magna sollicitudine tenenti, fortet & fidelem operam navant.

Crucis obvix retro incidentibus ubique terrarum; PP. Prædicatoribus familiaribus est gestatio; ex laudato suo Bullario tom. 8. in *Indice rerum pag.* 637. & pag. 320. num. 13. ubi traditur, quod ad dubium inter alia quintum; an liceat dictis Patribus in eisdem processionibus gerere crucem obviam retro incidentibus? Sac. Congr. Rit. die 10. Martii 1736. respondit: ad V. quod gestationem Crucis obvix retro incidentibus, licet &c. Sic ubique terrarum Fratribus Prædicatoribus solemne est, ut in publicis supplicationibus, seu processionibus, ut loquuntur, Imaginem Crucifixi deferant ad ipsos fratres conversam. Vide etiam ejusdem Bullarii tom. 7. pag. 392. & sequens. ubi cum ipso quinto dubio referuntur alia septem proposita, & à dicta Sac. Congr. resoluta, die qua supra***

PREDICTIONES DETERMINATI TEMPORE FUTURORUM. Vide verb. Prædicere n. 103. & verb. Astrologia per totum.

PRÆFATIO.

SUMMARIUM.

- 1 Missæ præfationes novem primitus fuerunt secundum Romanum Ritus constituta.
- 2 Dicitis Novem Præfationibus addita est decima de B. M. V. cœlitus inspirata.
- 3 Præfatio Missæ S. P. N. Francisci à quo scribitur composita, & quando possit, & debet recitari.
- 4 In missa feria quarta Quatuor Temporum occurrentis in die Octava Nativitatis B. M. V. dicenda est Præfatio communis non vero de B. M. V.
- 5 Si festa Sanctorum Apostolorum Philippi, & Jacobi, ac Inventionis Sanctæ Crucis occurrerint infra Octavam Ascensionis; Præfatio in missa erit de Apostolis, vel de Cruce, ac Communicantes de Ascensione. Idem dicendum est de aliis festis, & de missis votivis infra eandem Octavam. Non sic de festis occurrentibus infra Octavam Nativitatis Dominice.

Missæ Præfationes novem pro diversitate temporum, & festivitatum secundum Romanum Ritus ab omnibus Sacerdotibus recitanda, fuerunt comprobata, & mandata à Pelagio II. in Concilio Romano ad id anno 590. celebrato, ut constat ex Epistola ejusdem Pelagii II. ad Episcopos Germaniæ, & Galliæ penes Labbè tom. 3. fol. 913. Cum in Dei Ec. & referunt Baronius ad an. 590. n. 5. & seq. Battaglinus tom. 1. hist. univ. Conc. ad an. 590. fol. 301. & alii, & tales Præfationes enumerantur in cap. Invenimus 71. dist. 1. de *Consecr.* ibi: "Invenimus hæc novem Præfationes in sacro catalogo tantummodo recipiendas, quas longa retro vetustas in Romana Ecclesia hæctenus servavit, id est, unam in Albis Paschalis, aliam de Ascensione Domini, tertiam de Pentecoste, quartam de Natali Domini, quintam de Apparitione Domini, sextam de Apostolis, septimam de Sancta Trinitate, octavam de Cruce, nonnam

nam de jejunio in Quadragesima tantummodo recitandam; Has Præfationes tenet, & custodit Sancta Romana Ecclesia; has tenendas vobis mandamus." Et de his fit mentio etiam in cap. Sanctorum 2. dist. 70.

† Clemens XIII. jussit, ut qualibet die Dominica non habente propria Præfationem, recitetur ea, quæ est de SS. Trinitate.

Cardinalis Bona Rer. Liturgic. l. 2. cap. 10. epistolam Pelagii II. ad Episcopos Germaniæ, & Galliæ, refert, subditque: "Hoc ipsum decretum in antiquis editionibus Gratiani de *consecr.* dist. 1. cap. *Invenimus*, Gelasio adscribitur. Sed hanc epistolam dum attentius considero, hæc suspicione vehementer percussus sum, ne alterius forte Pontificis recentioris sit, & Pelagio per errorem tributa. Si enim attente Pelagii illius tantum præfationibus Romana Ecclesia tamquam dudum in eam receptis, & approbatis utebatur, quomodo Gregorius ejus immediatus successor sacramentum rituum tenacissimus custodit, alias novas instituit?... De epistola Pelagii silent scriptores illius, & aliquot sequentium seculorum. Quod si mea suspicio æquo lectori non placet, hoc saltem negare non poterit... Decretum de novem Præfationibus nullibi receptum, nec executioni mandatum, nisi seculo X. vel XI. Evidens enim est in libris antiquis sacramentorum, qui Romanæ Ecclesiæ titulum præseferunt plures reperiri præfationes vixque ulla missa est, cui propria, & peculiaris non assignetur." Hacenus Bona, qui par. 3. scripserat; Cornelius Schultingius tom. 1. *Biblioth. Eccles. part.* 2. cap. 12. "laudat librum, in quo sunt ducentæ quadraginta Præfationes propriæ."

2 Dicitis novem Præfationibus addita est decima de B. M. V. ab Urbano II. in Concilio Placentino celebrato anno 1095. ipsam canendo, dum missam celebrabat in Ecclesia B. M. V. ejusdem civitatis Placentiæ, vulgo nuncupata *Madonna di Campagna*, nunc à Nostratibus cum Magnifico Conventu inhabitata, nec antea compositam, sed ex improvviso in illo actu celebrationis Missæ sibi cœlitus inspiratam, ac revelatam, ut refert Battaglinus loc. cit. fol. 302. Et additio talis præfationis habetur expresse in cap. Sanctorum 2. dist. 70. ibi: "In eodem etiam Concilio antiquo novem Præfationibus decima addita est, quæ ita se habet, æquum, & salutare: Ecce in Veneratione, vel Assumptione B. V. M. colaudare, benedicere, & prædicare. Quæ & Unigenitum tuum Sancti Spiritus omburatione concepit, & Virginitatis gloria permanente lumen æternum mundo effudit Jesum Christum Dominum nostrum."

3 Præfatio missæ Sancti Patris nostri Francisci Composita à nostro Beato Joanne ab Alvernia, ut refert P. Petrus Antonius à Venetiis vel Giardino Seraphico tom. 2. p. 5. cap. 5. quæque recitatur à Nostratibus in solemnitate, & tota Octava ejusdem Setaphici Patris, recitari potest, & debet in festo Omnium Sanctorum nostri Ordinis; Sac. Congregat. Rit. 22. Augusti. 1722. Vide inter Resolutiones Sacrarum Cong. nost. tom. 3.

4 In missa feriæ quartæ Quatuor Temporum occurrentis in die Octava Nativitatis B. V. M. dicenda est præfatio communis, non vero de B. M. V. S. Rit. Cong. 12. Decemb. 1626.

5 Si festa SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, ac Inventionis Sanctæ Crucis occurrerint infra Octavam Ascensionis, præfatio in missa erit de Apostolis, vel de Cruce, ac Communicantes de Ascensione; Sac. Rit. Cong. 28. Aug. 1627. Idem dicendum est de aliis festis, ac de missis votivis propriam habentibus præfationem, & infra eandem Octavam celebrandis. Non sic autem de festis occurrentibus infra Octavam Nativitatis Dominice, in quibus, non solum semper

dicitur *Communicantes* ejusdem Nativitatis, sed etiam Præfatio, licet missa occurrens propriam habeat præfationem, ut clare patet ex missa S. Joannis Evangelistæ, in qua recitatur præfatio Nativitatis, non vero Apostolorum. Vide inter *Resolutiones Sacrar. Cong.* citat. tom. 8.

Præfationem SS. Trinitatis singulis Dominicis diebus, quibus præfationes propriæ per rubricas non sunt assignata, recitandam decrevit Clemens XIII. die 3. Januar. 1759. cujus decretum habes tom. 8. inter Decreta Sanctæ R. C. sub n. 1602.

Nota. ** Illustriss. ac Reverendiss. DD. Alphonsus de Ligório in sua Instructione practica pro Confessariis Italice scripta, tom. 2. cap. 15. n. 88. hæc in proposito relati decreti subjungit: "Si avverta qui di più, che il nostro Pontefice CLEMENTE XIII. ha ordinato, che in tutte le Domeniche il Prefazio nella Messa sia de Trinitate, purchè non vi sia Prefazio proprio di quel giorno. Si è dubitato poi se dentro la Quaresima, o dentro l' Ottava (per esempio) della B. Vergine, o degli Apostoli, è similmente debbasi dire il Prefazio proprio, o della Trinità. Si videro che dalla Sac. Cong. de' Riti ciò non si dichiarerà, io stimo che dentro le Ottave debbasi dire il Prefazio della Ottava, perchè quello è Prefazio proprio del giorno, ma dentro la Quaresima debbasi dire il Prefazio de Trinitate, perchè quello della Quaresima non è proprio del giorno, ma del tempo." Hæc Auctor doctissimus æque ac piissimus, cujus ratio, quando subsistat, valebit etiam pro tempore Paschali. ***

PRÆLATUS REGULARIS.

SUMMARIUM.

- 1 Prælati nomen unde dicitur.
- 2 Prælati quid sit.
- 3 Prælati Regulares supremi sunt Generales, medii sunt Provinciales, & infimi sunt Superiores locales.
- 4 Prælati, & Superiores Religiosorum non solum habent potestatem dominativam, qualem habent Patresfamilias in suor, sed etiam spirituales jurisdictionem, quæ in ipsis est ordinaria, & non delegata.
- 5 Pro eligendis Prælatibus Regularibus est attendenda forma in unaquaque Religione præscripta, consueta: et talis forma electionis potest esse triplex, scilicet forma scrutinii, compromissi, & inspirationis.
- 6 Quoad illos, qui possunt eligere vel eligi Prælatos, remissive.
- 7 Quoad obligationem, quam habent Electores eligendi digniores in Prælatos, & ipsi Prælati si indigni sint, renuntiandi, remissive.
- 8 Prælati putativi gesta regulariter sunt valida, si talis repuletur communi errore cum titulo colorato.
- 9 Et hæc conclusio habet locum etiam quoad spirituales, & pertinentia ad forum conscientie.
- 10 Ad validitatem eorum, quæ fiunt à Prælato putativo, requiritur, quod error communis eis fuerit, non autem juris.
- 11 Gesta per Prælatum putativum valent, quamdiu toleratur; Secus si esset notorium eum esse suspensum.
- 12 Unde Prælato putativo est obediendum, quamdiu est in pacifica possessione, & toleratur, dummodo concurret titulus putatæ legitimæ electionis, aut auctoritas Superioris, & tunc subditus ei non obediens, graviter peccat.

- 13 Prælati Regulares, sub excommunicationis pena ipso facto incurrenda, non possunt ad instantiam, & requisitionem quarumcumque personarum extra Ordines suos existentium, etiam Cardinalium, Ducum, Regum, & Imperatoris, alicui Religioso aliquid Officium, aut dignitatem concedere, vel panam remittere.
- 14 Prælati Regulares, uti Generales, & Provinciales possunt absolvere suos subditos ab omnibus casibus, à quibus possunt Episcopi absolvere suos diocesanos.
- 15 Immo possunt absolvere suos subditos etiam ab omnibus casibus in Bulla Cane contentis, quinque solum exceptis.
- 16 Quinimmo ex amplissima concessione S. Pii V. possunt suos subditos absolvere ab omnibus casibus, excepto homicidio voluntario injusto, & mutilatione commissa post ingressum in Religionem.
- 17 Unde majorem, & ampliore facultatem absolvendi, & dispensandi habent Prælati Regulares in suos subditos, quam Prælati Seculares in suos diocesanos.
- 18 Nec ista tam ampla privilegia Prælatorum Regularium sunt revocata.
- 19 Immo Julius II. expresse declaravit, quod non obstante Bulla Cane, possint Prælati Regulares absolvere suos subditos juxta sua privilegia.
- 20 Et Sacra Congregatio Episcoporum & Regularium facto verbo cum Clemente VIII. absolute decrevit, quod omnes Bullæ, & decreta derogatoria privilegiorum Regularium quantum ad facultatem absolvendi à casibus Papæ reservatis sunt intelligenda solum in ordine ad seculares, non autem in ordine ad suos subditos Regulares.
- 21 Nec officit, quod de stylo Curie, seu Sacre Penitentiariæ, solent quandoque Regulares recurrere ab ipsa absolvi, & dispensari super aliquos ex casibus Papæ reservatis.
- 22 Nec per hoc, quod Sacra Penitentiaria absolvat, & dispense Regulares, si qui ad ipsam recurrant, sequitur, quod non sint in Prælatibus Regularibus talis potestas.
- 23 Adducitur, & solvitur instantia ex decreto Sacre Congreg. Episc. & Reg. approbato ab Urbano VIII.
- 24 Datur hic ad litteram tale decretum.
- 25 Tale decretum non est novum, sed confirmationem aliorum similium juxta Clementis VIII. & Pauli V. editorum, quæ referuntur in decreto responsali ejusdem Sacre Cong. ad Card. Filomarinum.
- 26 Datur hic ad litteram tale decretum responsive.
- 27 Ex quibus decretis clare patet non loqui ibi Pontifices de Prælatibus, seu Superioribus Regularibus in ordine ad suos subditos, sed solum de ipsius Confessariis Regularibus, adeoque intelligi debent in ordine ad seculares, & non in ordine ad Regulares.
- 28 Et eo magis hoc patet ex declaratione Sac. Cong. Episc. & Reg. facto verbo cum Summo Pontifice Clemente VIII.
- 29 Et ad hoc multum confert declaratio Alex. VII. quæ damnavit inter alias propositionem 4. in ordine, quæ hic affertur.
- 30 At tamen, si verum esset, quod Sac. Cong. declaraverit non posse Prælatos Regulares absolvere ab Hæresi occulta, ut referunt aliqui, non esse à tali sententia recedendum; Eo vel maxime quod plurimi Doctores classici, qui hic afferuntur etiam independenter à tali declaratione Sacre Congregationis, sic expresse tenent

innixi præsertim textui ejusdem Bullæ Cane, qui textus revera multum urget: unde in præxi suadeo hanc opinionem tanquam tutiorem tenendam.

- 31 Prælati Regulares an possint suos subditos, & Novitios absolvere ab excommunicatione contracta ob quamcumque percussione, etiam enormem.
- 32 Prælati Regulares, licet à Tridentino non habeant facultatem dispensandi ab Irregularitate concessam Episcopis, eandem tamen habent in suos subditos per concessionem variorum Pontificum.
- 33 Refertur ad id amplissimum privilegium concessum Prælatibus Regularibus.
- 34 Nec hoc privilegium videtur revocatum per Concilium Tridentinum.
- 35 Iste tamen tam ampla facultates non sunt de facili deducende ad præxim; Immo per varios graves Doctores nequeunt Prælati Regulares dispensare cum suis subditis, furiosis, epilepticis, lunaticis, emergentibus, enormiter leprosis, & aliis, qui enumerantur.
- 36 Prælati Regulares, & eorum licentia sui Religiosi Confessarii possunt dispensare super impedimento petendi debitum ratione affinitatis contractæ ex copula post contractum Matrimonium cum aliquo, vel aliqua sui conjugis consanguinea, vel consanguinea in primo, vel secundo gradu.
- 37 Quando autem possint dispensare Confessarii Regulares super impedimento petendi debitum conjugale sine speciali commissione seu licentia Prælati Generalis, vel Provincialis, remissive.
- 38 Prælati Regulares ingredienti extra necessitatem monasteria Monialium sibi subjeetarum ligantur excommunicatione majori, & privantur omnibus officiis, & dignitatibus.
- 39 Non possunt Prælati Regulares ordinarie ingredi monasteria Monialium, nisi ex causa Visitationis localis, & hoc semel tantum in anno, ita ut eo anno in quo unus ex memoratis Superioribus visitaverit, alius Superior à Visitatione hujusmodi se omnino absteineat.
- 40 Prælati Regulares, si fuerit Generalis potest secum introducere duos socios sui Ordinis: si fuerit alius à Generali, potest introducere secum unum tantum socium sui Ordinis.
- 41 Nec ipse Visitor, nec ejus socii possunt sumere intra clausuram ullam refectionem.
- 42 Si ob clausuram, aut aliam urgentem, & necessariam causam oportuerit Prælatum Regularem eodem anno pluries ingredi septa monasterii, tunc non aliter ingredi potest, quam cum presentia Episcopi diocesanæ, vel alterius personæ Ecclesiasticæ secularis, boni exempli ac mature ætatis, ab ipso Episcopo ad hoc specialiter deputata.
- 43 Si Prælati Regularis supradictis contraxerit, ipso facto panam excommunicationis, & privationem omnium officiorum, quæ obtinet, ac perpetue inhabilitatis ad illa, vel alia posterum obtinenda, cocisque activa, & passiva atque alia declarationis incurrit, potestque puniri ab Ordinario tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ Delegato.
- 44 Prælati Regularis quando, & quomodo possit concedere licentiam ingrediendi clausuram Monialium sibi subjeetarum remissive.
- 45 Prælati Regulares quoad absolutionem ab excommunicatione violata clausuræ gudent respectu suorum subditorum eadem facultate, qua gudent Episcopi respectu suorum.
- 46 A penis privationis officiorum, & Dignitatum

- & inhabilitatis latis à S. Pio V. in violantes clausuram, possunt Prælati Regulares absolvere suos subditos pro utroque foro.
- 47 Prælati Regulares, etiam si sint Generales, nequeunt sine approbatione Episcopi audire Confessiones Monialium sibi subjeetarum.
- 48 Prælati Regulares nequeunt Jure proprio, & ordinario, concedere Indulgentias suis subditis.
- 49 Possunt tamen Jure Delegato, & ex speciali commissione.
- 50 Monitoria concedere pro suis subditis possunt solum Prælati Generales, eorumque Visitatores, & Provinciales, non vero Superiores locales.
- 51 Posse autem Superiores locales monitoria edere in suis conventibus, non quidem ad finem revelandi pro rebus, aut scripturis deperditis, vel subtrahitis, sed pro aliis delictis tenent multi.
- 52 Prælati Regulares in quibus votis, & juramentis possint dispensare, seu ipsa irritare respectu suorum subditorum.
- 53 Prælati Regulares, puta Generales & Provinciales undecim tantum casus reservare possunt, & non plures sine consensu Capituli Generalis pro tota Religione, vel Capituli Provincialis pro Provincia, & affertur ad id decretum Clementis VIII.
- 54 Prælatum decretum confirmavit Urbanus VIII, cum aliquibus declarationibus.
- 55 Supradictum decretum super qualitate casuum comprehendit etiam prohibitionem amittendi aliquibus peccatis in ipso non contentis excommunicationem, ejusdemque absolutionem sibi reservandi.
- 56 Solum Prælati auctoritatem quasi episcopalem habentes, nempe Generales, Provinciales, & Abbatres possunt in Religionibus reservare casus, & nullatenus Superiores locales.
- 57 Immo Superiores locales sine facultate à Generali, vel Provinciali obtenta, seu de consuetudine sibi commissa, & delegata, nequeunt absolvere à delictis casibus reservatis.
- 58 Affertur ad id decretum Congr. Visitationis Apostolicæ.
- 59 Superiores locales nequeunt sibi eligere in Confessarium simplicem Sacerdotem non approbatum à Generali, vel Provinciali.
- 60 Regularis, qui incipit, vel invito Prælati sui Ordinis approbatur ab Ordinario loci ad audiendas Confessiones in sua diocesi, an valide eas excipiat, remissive.
- 61 Prælati Regularium possunt suos subditos à se, vel à suis Prædecessoribus, vel aliis quibuscumque Superioribus ad audiendas Confessiones approbator ab eisdem Confessionibus audiendis suspendere, etiam ex causa occulta, & extrajudicialiter.
- 62 Prælati Regulares possunt Religiosos sibi subditos in Notarios creare, & deputare.
- 63 Prælati Regulares possunt dispensare cum suis Religiosis illegitimis ad Officia, & Prælatas Ordinis obtinenda.
- 64 Prælati Regulares habentes, ut supra, facultatem dispensandi cum subditis Religiosis illegitimis, quos scientes esse tales conferunt illis aliquam prælatiam, vel officium, censentur tamen in foro conscientie cum illis dispensare.
- 65 Prælati Regularis, sicut quilibet alius captus à Turcis, vel Saracenis, seu ab aliis hostibus, non est ipso Jure privatus sua dignitate, nec privandus per sententiam, sed interim deputandus est Vicarius, qui, durante captivitate, pro

- vinciam, seu monasterium regat, & ipse ex captivitate revrsus pristinam dignitatem, & prælatiam recuperat.
- 66 Unde P. Joannes Cheron provincialis Carmelitarum à barbaris captus, ac postea liberatus, à Sacre Cong. Episc. & Reg. jubetur in possessione provincialatus manereri, & ad liberum illius exercitium reintegrari, cassata alterius Provincialis electione.
- 67 Assignatur, quid importent absolutiones Generales, quas Prælati Regulares in fine Visitationis, & in quibusdam anni solemnitatibus dare consueverunt suis subditis Religiosis.
- 68 Enixe deprecantur, & serio monentur Prælati omnes Regulares ad has Generales absolutiones suis subditis impediendas diebus omnibus, & festiuitatibus, quibus id eis est à Sede Apostolica per specialia privilegia concessum, ne tanto spiritali bono fraudentur, & tales dies, & festiuitates assignantur cum suis respectivè formulis absolutionum, remissive.
- 69 Idem, quod de absolutionibus Generalibus à Prælatibus Regularibus dari consuevit, currit de absolutionibus cum Indulgentia in articulo mortis dari solitis infirmis moribundis.
- 70 Absolutio, quæ datur à Prælati, seu Præsidente ante electionem Capitularem, quid importet.
- 71 Si quis Religiosus esset ligatus aliqua censura, à qua Prælati, seu Præses Capituli non possent absolvere; tunc ipse non esset absolutus, & sic non posset in dicta capitulari electione eligere.
- 72 Item talis absolutio non prodest absentibus.
- 73 Talis absolutio secundum multos est cum reincidentia.
- 74 Prælati Regulares possunt concedere specialibus Benefactoribus suæ respectivæ Religionis filiarum, seu Litteras Filiationis, eis communicando suffragia, indulgentias, orationes, & bona spiritalia tamquam Filiis propriæ Religionis.
- 75 Prælati Regulares an, & quando teneantur applicare Missam pro ovibus suis, remissive.
- 76 Subnectuntur Supplementa Auctoris, ad n. 79.

Prælati generatim dicuntur illi, qui aliis cum honore, & jurisdictione præferuntur, seu præficiuntur. Sic in re Communis. Prælati enim est gradus honorificus cum jurisdictione in subditos. Est etiam in re Communis. Prælati inter Regulares, supremi sunt Generales, medii sunt Provinciales, & infimi sunt Superiores locales, videlicet Priores, Rectores, Guardiani, & hujusmodi, & Vicarii in capite, scilicet, non habentes in suis Conventibus Superiorem; Isti enim omnes sunt vere Prælati, cum habeant in suis subditos jurisdictionem quasi episcopalem, ut tradunt communiter Doctores in Clement. 1. de rebus eccles. non alienand. verb. Proptit: & sumitur ex c. Abbates 3. de privilegiis in 6.

Tales Prælati, & Superiores Religiosorum, non solum habent potestatem dominativam, qualem habent patresfamilias in suos, sed etiam spirituales jurisdictionem, cum utrumque sit necessarium ad rectam gubernationem, æconomiam spirituales, & temporales Religiosorum suæ Curie commissorum, & in ipsis talis jurisdictione est ordinaria, & non delegata, cum ipsis competat virtute legis, & non virtute commissionis saltem temporalis, ut tradunt communiter Doctores.

Pro eligendis Prælatibus Regularibus est attendenda forma in unaquaque Religione præscripta, & consuetata; & talis forma electionis potest esse triplex, scilicet,

- forma scrutini, compromissi, & inspirationis. Vide *verb. Electio art. 1. à n. 20. usq. in fin.*
- 6 Quoad illos, qui possunt eligere, vel eligi Prælatos. Vide d. *verb. Electio n. 2. per tot.*
- 7 Quoad obligationem, quam habent Electores eligendi digniores in Prælatos, & ipsi Prælati, si indigni sint, renuntiandi. Vide d. *verb. Electio art. 3. & 4. ubi multa ad rem attente ibi legenda.*
- 8 Prælati putativi gesta regulariter sunt valida, si talis reputetur communi errore cum titulo colorato. *Communis*, per textum in l. Barbarius, ff. de offic. Prætor. & cap. Infamis 1. caus. 3. quæst. 7. cum similibus: Quamvis enim quis ratione alicujus positivi occulti impedimenti non sit legitimus Prælatos, seu Superior, adhuc omnia ejus gesta sunt valida, quia error communis cum titulo colorato, seu putativo dat jurisdictionem; Ecclesia enim ob bonum commune ad vitanda gravia incommoda, quæ alias sequerentur, dat ei auctoritatem, & valorem, & supplet in eo defectum veræ jurisdictionis, tollitque omnem impedimentum Juris humani, seu à Jure positivo proveniens; Et hæc conclusio habet locum etiam quoad spiritualia, & pertinentia ad forum conscientie. Sic Hostiensis. Innocent. Card. & alii in cap. Nihil, de electione, Navarr. in c. Placuit, de pen. de n. 6. 177. Silvest. *verb. Confessor. 2. n. 15. Fagn. lib. 5. Decret. in cap. Super eo 2. de crimine falsi, & alii passim (verb. Confessarius).*
- 10 Ad validitatem eorum, quæ fiunt à Prælato putativo requiritur, quod error communis sit facti, non autem juris: Nam in d. l. Barbarius, ff. de offic. Prætoris ille servus credebatur liber, & sic factum servitutis ignorabatur, idem patet in cap. Infamis ver. Verumtamen 3. q. 7. ibi: *Servus cum putaretur liber, ex delegatione sententiam dixit, Fagn. lib. 5. Decret. in c. Quod à Prædecessore 1. de Schismaticis num. 135. Federic. de Senis consil. 137. Vito & examinato sub num. 2. ver. Hoc salvo & alii passim.*
- 11 Gesta per Prælatum putativum valent, quamdiu tolerantur. Secus si esset notorium cum esse suspensum: per textum in cap. Veritatis de dolo & contumacia. cap. Ad probandum, de re judicata. & cap. Verum dicit. 32. cum similibus, Fagnan. loc. cit. n. 186. & alii communiter.
- 12 Unde Prælato putativo est obediendum, quamdiu est in pacifica possessione, & toleratur, dummodo concurrat titulus putatæ legitimæ electionis, aut auctoritas Superioris; & subditus ei non obediens graviter peccat. Sic *Communis Doctorum*, ut ex aliis testantur Fagnanus l. 5. *Decret. cit. cap. Super eo 2. de crimine falsi num. 12. Matthæucci Officialis Curia cap. 38. num. 31. Sanch. Peyrin. & alii.*
- 13 Prælati Regulares, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, non possunt ad instantiam, & requisitionem quarumcumque personarum extra Ordines existentes, etiam Cardinalium, Ducum, Regum, & Imperatoris, alicui Religioso suæ Religionis aliquod officium vel dignitatem concedere, aut pœnas remittere. Sic expresse pro Minoribus de Observantia Urbanus VIII. const. *incip. Admonemur: Benedictus tamen XIII. const. incip. Universalis Ecclesie regimini: id prohibet in virtute S. Obedientie, & solum sub pœna privationis Officiorum arbitrio Romani Pontificis Superioribus Generalibus ejusdem Ordinis, Provincialibus vero, & reliquis dicti Ordinis Prælati arbitrio ipsorum Superiorum Generalium. Item sub pœna excomm. lata sententiæ id prohibuit Carmelitarum Prælati Clemens VIII. const. *incip. Quia nemo: Item in virtute S. Obedientie Prælati Ordinis Prædicatorum id prohibuit Gregorius VIII. const. incip. Cum nihil: quod etiam confirmavit Clemens VIII. const. incip. Religiosos viros: Item id prohibuit Augustinianorum Prælati Clemens VIII. const. incip. Admonemur: Et idem**

pariter est prohibitum fere cunctis Prælati omnium Religionum; unde quisque consulat constitutiones Apostolicas hac de re pro sua respective Religione editas.

Prælati Regulares, uti Generales, & Provinciales, possunt absolvere suos subditos ab omnibus casibus, à quibus possunt Episcopi absolvere suos diocesanos. Vide *verb. Absolvere, Absolutio n. 29.*

Immo possunt absolvere suos subditos etiam ab omnibus casibus in Bulla Cœnæ contentis quinque solum exceptis, qui assignantur. Vide d. *verb. Absolvere n. 30.*

Quinimmo ex amplissima concessione S. Pii V. possunt suos subditos absolvere ab omnibus casibus, excepto homicidio voluntario injusto, & mutilatione commissa post ingressum in Religionem. Vide d. *verb. Absolvere n. 31.*

Unde majorem, & ampliore facultatem absolvendi, & dispensandi habent Prælati Regulares in suos subditos, quam Prælati seculares in suos diocesanos. Vide d. *verb. Absolvere n. 32.*

Nec ista tam ampla privilegia Prælatorum Regularium sunt revocata. Vide d. *verb. Absolvere usque ad 35.*

Immo Julius II. expresse declaravit, quod non obstante Bulla Cœnæ, possint Prælati Regulares absolvere suos subditos juxta sua privilegia. Vide d. *verb. Absolvere n. 36.*

Et Sac. Cong. Episc. & Reg. factio verbo cum Clemente VIII. absolute decrevit, quod omnes Bullæ, & decreta derogatoria privilegiorum Regularium quantum ad facultatem absolvendi à casibus Papæ reservatis, sunt intelligenda solum in ordine ad Seculares, non autem in ordine ad suos subditos Regulares. Vide d. *verb. Absolvere n. 37.*

Privilegia Prælati Regularibus à P. Lucio asserta, ab aliis quoque Auctoribus etiam ex professo hac de re disputantibus, recensentur, atque probantur. Videatur P. Gaudentius à Janua in suo opere de visitatione tom. 2. *adbutat. 19.* ubi plura de hujusmodi privilegiis disserit, eorumque originem exponit. Nos vero hic Lectores monemus, pios doctosque Regulares nec uti, nec utrosque privilegia, nisi ea certo sint expressa, & ita cognita, ut in Constitutionibus pontificiis extant, nec sint revocata: li enim Regulares nunquam absolutionem frustrationis periculo exponant. Caveant ergo Regularium Confessarii, ne obtentu privilegiorum absolvant seculares à votis, à debiti petitione in conjugibus &c. nisi certo eis constet habere revera hujusmodi privilegia. Videantur hac de re P. Daniel Concina tom. 10. pag. 345. n. 10. & Angelus Franzoia lib. 6. cap. 3. de Sacramentis, animad. 31. Quoad subditos vero illud certum videtur, non habere majorem facultatem Prælatos Regularium, quam Episcopi in suos subditos habent. Episcopos ab hæresi manifesta ac etiam occulta absolvere suos subditos non posse Bulla, quæ in Cœna Domini legi solet, satis aperte indicat ut verba ejusdem Bullæ à P. Lucio n. 30. relata manifeste demonstrant. Circa enormem quoque Clerici percussione, irregularitatem, aliasque censuras Romano Pontifici reservatas, non adeo facile absolvere suos subditos debent Regulares, nisi perspecta ex concessione Pontificia privilegia habeant, quæ revocata non sint. Vide etiam P. Matthæucci *Officialis curia cap. 38. num. 24.* ubi ostendit, Prælatos Regulares subditos suos absolvere non posse à casibus Bullæ Cœnæ, nec ab excommunicatione propter admissionem mulierum intra clausuram conventus, nec ingredientes sine licentia clausuram Monialium, nec Moniales sibi subditas ob violationem clausuræ. *

Nec officit, quod de stylo Curie, seu Sacre Pontificariæ, solent quandoque Regulares recurrentes ab ipsa absolvi, & dispensari super aliquos ex casibus Papæ reservatis. Vide d. *verb. Absolvere n. 38.*

Nec

- 22 Nec per hoc, quod Sacra Pœnitentaria absolvat, & dispenset Regulares, si qui ad ipsam recurrant, sequitur, quod non sit in Prælati Regularibus talis potestas. Vide d. *verb. Absolvere num. 39.* Et supradictas Conclusiones à num. 14. ad hunc 22. tenent, & defendunt Suarez de Religione l. 4. traçt. 9. lib. 2. cap. 20. Peyrin. de priviil. Regul. in const. Sixti IV. num. 35. Coriolanus de casibus reservatis part. 1. sect. 1. art. 23. num. 6. Baunius in Theologia moralis de censuris part. 2. disc. 3. traçt. 2. q. 26. Torranus à pag. 22. ad 35. Amendolia tom. 2. in edit. de anno 1698. ubi se retractat à sententiâ negativa, quam in priori editione tenebat, Hablensis Sum. q. Regul. *verb. Absolutio quoad Fratres*, Uterque Rodriquez. Portell. Villalobos, Bannes, Sosa apud Melphi in *Comm. cap. 2. statut. 4.* Insuper statuta nostri Ordinis cap. 7. §. 4. num. 1. Donatus tom. 1. part. 1. traçt. 13. q. 17. & tom. 2. part. 2. traçt. 11. q. 17. & 18. Felix Potestas tom. 1. p. 4. à num. 3375. ad num. 3424. ubi ex supradictis late, & solide plurimis adductis hæc sententiam propugnat, & fundamenta contrariæ opinionis solvit, dicitque quod ex rationibus, & fundamentis adductis à supradictis seclatoribus hujus sententiæ evidenter concluditur reusentium jus Prælatorum Regularium in suos subditos esse certum; revocationem vero neminem esse dubiam, sed potius clare constare nullam adesse, ac proinde hæc sententiam remanere moraliter certam: Vide ipsum, & Sapientissimum P. Donatum loc. cit. ubi non solum id docet, & resolvit de aliis casibus Bullæ Cœnæ, & de Hæresi, sed etiam de relapsu in Hæresi ex privilegio Gregorii XIII. 10. Martii 1584. quo conceditur Generali Societatis Jesu suos subditos absolvere ab Hæresi, & relapsu in Hæresim.

23 Nec obstat Decretum Sac. Cong. Episcop. & Regularium die 17. Nov. 1628. expresse approbatum, & reservati mandatum ab Urbano VIII. in quo ab Adversariis præteritum fuisse declaratum non posse Prælatos Regulares absolvere suos subditos à casibus Bullæ Cœnæ, & præsertim ab Hæresi occulta. Non obstant, inquam, quia tale Decretum, ut illud legenti patet, censuit solum extincta esse privilegia, si quæ Regulares habebant, absolvendi à casibus Ordinario loci reservatis, & à casibus in Bulla Cœnæ contentis, adeoque Regulares nec extra Italiam posse quemquam absolvere ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ contentis, aut Ordinario loci reservatis. Decretum ipsum referunt Diana part. 8. traçt. 7. resol. 50. Donatus tom. 2. part. 1. traçt. 11. q. 17. n. 6. & ex ipsis Felix Potestas tom. 1. part. 4. n. 3414. & est ut sequitur.

24 Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita censuit, per confirmationes privilegiorum, quas Regulares à Sede Apostolica post Sacrum Concil. Trid. obtinuerunt, nequaquam revocasse privilegia prius ab eodem Concilio, ac deinde etiam ipsius Congregationis decretis sublata, atque extincta, si quæ habebant, absolvendi à casibus Ordinario loci reservatis. Quemadmodum nec indulgentiam absolvendi à casibus contentis in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi consuevit, utpote sublata per annum ipsius Bullæ publicationem, vires, aut robur acquisivisse ex subsequentibus privilegiorum confirmationibus. Ac proinde Regulares cujusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, & instituti etiam necessario exprimentis, nec intra, nec extra Italiam in vim privilegiorum, aut confirmationem ejusmodi, quas vel hæcenus obtinuerunt, vel deinceps forte obtinebunt, posse quemquam absolvere ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci reservatis. Ac si secus egerint, absolutiones nullas, atque irritas fuisse, ac fore. Ab aliis vero casibus, & Censuris Sedi Apostolicæ reservatis quidem Regulares habent à Sede Apostolica absolvendi facultatem, illam extra Italiam minime sublata fuisse eisdem Sac. Congregat. decretis hac de re editis jussu Sancti Mem. Clementis VIII.

Quam Sac. Congregat. sententiam Sanctitas sua ad se relatam approbavit, mandavitque ab omnibus ad quos pertinet, inviolabiliter observari Romæ 17. Novembr. 1628. — F. A. Cardinalis à S. Honaphr. —

Quod decretum non est novum, sed confirmativum aliorum similium jussu Clementis VIII. & Pauli V. editorum, quæ referuntur in decreto responsali ejusdem Sacre Congregat. de die 7. Decembr. 1646. ad Cardinalem Filomarinum, quod refert Donatus tom. 1. traçt. 17. q. 17. post n. 27. & est ut sequitur.

Ascanio per la di Dio misericordia del Titolo di S. Maria Araceli della Santa Romana Chiesa Prete Cardinale Filomarino, Arcivescovo di Napoli, Delegato Apostolico. Avendo la Sacra Congregazione sopra i negotij de' Vescovi, è Regulari dritzata à Noi lettera del tenor seguente vid. A foris, all' Eminentissimo, è Reverendissimo Signor mio Osservandissimo, il Signor Cardinale Filomarino Arcivescovo di Napoli. Locus Sigilli: intus vero, Eminentissimo, è Reverendissimo Signor mio Osservandissimo. Questa Sacra Congregazione ha più volte dichiarato cum ordini expressi di Clemente Ottavo, di Gennaio, è Novembre 1602. di Paolo Quinto di Gennaio 1617. è di Urbano Ottavo, de Santa Memoria, di Novembr. 1626. che tutte le facultà d'assolvere dai Casi reservati, è riservandi dagli Ordinarij, ovvero compresi, è da comprendersi nella Bolla Cœna Domini implicite, vel explicite, sed altri reservati solamente alla Santa Sede nel medesimo Decreto di Novembre 1602. concesse a Secolari, è Regulari, Congregazioni, Confraternità di qualunque prerogativa, è specialità etiam necessario exprimentis, sono state annullate, ed estinte, così dal Sacro Concilio di Trento, come dalle suddette Constitutioni. E che in vigore delle confermazioni, estensioni, è comunicazioni, ottenute dopo, è da ottenersi per l' avvenire sotto qualsivogliano amplissima clausula, non s' intenda mai rinnovata la suddetta facultà, riservando solo gli Indulti concessi specialmente fuori d' Italia, è dentro Roma, quanto alli casi riservati alla Santa Sede, non compresi nella suddetta Bolla: onde venendo rappresentato alla Santità di Nostro Signore da Vostra Eminenza cum sua Lettera de' 4. di Agosto precedente, che in costea Città, è sua diocesi alcuni Confessori Secolari, è Regulari, senza giustificare, con quali facultà assolvano de fatto dalle censure, è casi suddetti: Ed inoltre disseminando opinioni erronee, asseriscono, che per poter assolvere validamente dalli casi riservati al Ordinario, basti aver domandato al medesimo la facultà, ancorchè ricusi di concederla. Questi Eminentissimi miei Signori di commissione espressa di Sua Beatitudine, mi hanno imposto di scrivere, che coll' autorità, che à tal effetto se le comunica, in virtù delle presenti, è sotto le pene, che giudicherà espedienti, faccia intendere à tutti i Confessori di costi, siano quanto si vogliono privilegiati, ed esenti, che onninamente si conformino con i suddetti decreti, è non ardiscano di contravvenire sotto qualsivogliano pretesto, è caso, etiam di precisa necessità, fuorchè in articolo mortis, con reincidenza, si convalescent. Dichiaro similmente annullati tutti gli Oracoli, è Indulti Apostolici ottenuti in voce da detto tempo in qua, è agli altri, che pretendano averne Breve, è Bolla in forma specificata dopo l' ultima costituzione d. Urbano, prefigga un termine perentorio di tre mesi ad esibire à questa Sacra Congregazione: altrimenti vuote, è dichiarata Nostro Signore, che s' intendano de-

decaduti, è privati di essi eo ipso senza altra intimazione. E finalmente che dopo aver fatto notificare costui, è come stimerà esser di bisogno, che quelli, che dimandano all' Ordinario la facoltà d' assolvere non l' ottengono, non possono valersene; E la dichiarò incorrere nella sospensione dall' udir le Confessioni Sacramentali quelli, che pubblicamente difenderanno la dottrina subdotta, o pure presumeranno temerariamente di assolvere, ancorché loro sia stata denegata, o non concessa la facoltà dagli Ordinarij. Così V. Eminenza resti servita di fare, che puntualmente si eseguisca, con dar qua distinto avviso dell' operato. Ed io le bacio umilmente le mani. Di Roma 7. Dicembre 1646. Di V. E. umilissimo, è affezionatissimo Servitore. M. Cardinale Ginetti. G. Arcivescovo di Patrasco, Secretario. Napoli. Sign. Card. Arcivescovo sopra li Confessori, per l' autorità à Noi concessa à tal effetto in virtù di detta Lettera ordiniamo, è comandiamo à tutti i Confessori Regulari, Secolari, omnibusque in executione presentium nominan. & cognominan. di questa nostra città, è diocesi, siano quanto si vogliono privilegiati, ed essent sotto pena della revocazione della facoltà d' udir le Confessioni Sacramentali, eo ipso, che contravverranno, carceri formali, ed altre à nostro arbitrio, che omninamente debbano ad unguem osservare il contenuto in detta preinserta Lettera, perfiggendo agli altri, che pretendano averne Breve o Bolla in forma specificata dopo l' ultima costituzione della felice memoria d' Urbano Ottavo per termine perentorio tre mesi da di della notificazione della presente ad esibire alla medesima Sacra Congregazione, dichiarando incorrere nella sospensione dall' udir le Confessioni Sacramentali quella che pubblicamente difenderanno la dottrina subdotta, ovvero presumeranno temerariamente d' assolvere, ancorché loro sia stata denegata, o non concessa da Noi la facoltà. Ed acciò da nessuno possi allegare causa d' ignoranza, Ordiniamo, che la copia della presente sia personalmente intimata alli Superiori delli Regulari, quali debbano fra due giorni quella notificare in publico Capitolo a' detti suoi Regulari; Volendo, che dopo detta notificazione astringa tutti, come se fosse stata à ciascheduno personalmente intimata. Data dal nostro Palazzo Arcivescovale il dì 26. Febbrajo 1647. Ascanio Card. Filomarino Arcivescovo di Napoli, è Delegato Apostolico. D. Bartolomæus de Neapol. Actorum Mag. Sancti Officii.

27 Ex quibus decretis clare patet, non loqui ibi Pontifices de Prælati, seu Superioribus Regularibus in ordine ad suos subditos, sed solum de ipsis Confessariis Regularibus; adeoque intelligi debent in ordine ad Seculares, & non in ordine ad Regulares; Et aperte indicat idem Eminentissimus Cardinalis Filomarino Archiepiscopus Neapolitanus in ordinatione facta Confessariis Regularibus, & Secularibus dictæ suæ civitatis, & diocesis in virtute dictæ epistolæ cum præinsertis decretis sibi transmissæ, ibi: Per l' autorità à Noi concessa à tal effetto in virtù di detta lettera, ordiniamo, è comandiamo à tutti i Confessori Regulari, Secolari &c. ubi, ut vides, ipse expressè loquitur solum de Confessariis Regularibus in ordine ad Seculares, & non de Prælati, seu Superioribus Regularibus in ordine ad suos subditos qui non indigent facultate Ordinarii ad suos subditos absolvendos. Et revera cum dicta decreta loquantur indiscriminatim, & unitim de reservatis Ordinario, & de reservatis Pape in Bulla Cœnæ, & iisdem, quibus prohibent absolutionem à reservatis Ordinariis locorum, prohibent absolutionem à reservatis Pape in Bulla Cœnæ, manifeste patet, quod loquantur solum de ipsis Confessariis in ordine ad seculares, & minime Prælati, seu Superioribus & Regularibus

in ordine suos subditos, quia isti non subjacent casibus reservatis Ordinarii locorum.

Tum quia, ut supra n. 20. dictum est, ut ex 28 Peregrino, & Naldo refert Peyrinus in consuet. 6. Jul. II. num. 21. & Felix Potestas loc. cit. num. 3416. Sac. Congregat. Episcop. & Regul. factio verbo cum Clemente VIII. expressè declaravit, quod omnes Bullæ & decreta derogatoria privilegiorum Regularium, quantum ad facultatem absolvendi à casibus Pape reservatis sint intelligenda solum in ordine ad Seculares, non autem in ordine ad suos subditos Regulares: Et ad hoc multum confert declaratio Alexandri VII. sub die 25. Septembris 1605. qua damnavit sequentem propositionem 4. in ordine, ibi: Prælati Regulares possunt in foro conscientie absolvere quoscunque Seculares ab hæresi occulta, & ab excommunicatione propter eam incurta, ubi, ut vides, Pontifex damnat solum dictam absolutionem in ordine ad seculares, ibi: Absolvere quoscunque Seculares.

Ast tamen, si verum esset, quod Sacra Congregatio declaraverit non posse Prælatos Regulares absolvere ab hæresi occulta, ut ex Mendo refert Viva ad propos. 4. Alexandri VII. Rosign. de penitentia part. 1. quest. 7. art. 19. sect. 5. num. 19. & alii, non esset à tali sententia recedendum; Eo vel maxime, quod sic expressè tenent plurimi Classici Doctores etiam independentes à tali declaratione Sacre Congregat. innixi præsertim textui ejusdem Bullæ Cœnæ, quæ s. Ceterum utitur universali negativa, qua omnes excluduntur, ibi: Ceterum à prædictis sententiis nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, absolvi possit etiam prætextu quarumvis facultatum, & indultorum quibuscunque personis ecclesiasticis Secularibus, & quorundem Ordinum etiam Mendicantium, ac Militarium Regularibus... Per Nos, & dictam Sedem ac cujusvis Concilii Decreto, verbo, literis, aut alia quacunque scriptura in genere, vel in specie concessorum, & innovatorum, aut concedendorum, & innovandorum; Qui textus revera multum urget; unde in praxi suadeo hanc opinionem tanquam tutiorem tenendam; uti eam expressè tenent Tambur. tit. 2. de Jure Abbat. disp. 12. quest. 2. Sigismundus à Bononia, Bartholomæus de Vecchis, & alii apud ipsam, Casar comp. privileg. Fratrum Min. verb. Absolutio ord. quoad Fratres n. 9. Confectus Summa privileg. Mendicant. tit. 17. cap. 7. Diana part. 1. tract. 4. res. 6. part. 3. res. 2. res. 122. part. 6. tract. 7. res. 63. part. 8. tract. 7. res. 70. La Croix lib. 7. cap. 2. num. 1622. cum aliis ibi citatis, Matthæucc. Officialis Curie cap. 38. n. 24. cum pluribus ibi citatis, ubi usque ad num. 28. late probat, Mendo dist. 1. quest. 4. dicens sententiam Bonagratæ Habensis, & aliorum ipsam tenentium non amplius esse probabilem.

Prælati Regulares (pro quibus in hoc non veniunt Superiores locales Convenium ex decreto Visitationis Apostolicæ 13. Maji 1601. relato infra n. 48.) possunt suos subditos, & novitos absolvere ab excommunicatione contracta, nedum ob percussionem levem, & mediocrem; sed etiam ab excommunicatione contracta ob percussionem enormem. Vide verb. Excommunicatio art. 11. à nam. 15. ad 17. Id tamen possunt etiam Superiores locales, si à Generali vel Provinciali habeant, ut communiter solent habere, in suis reservatis casus jurisdictionem delegatam. Matthæucc. Offic. Cur. cap. 39. num. 21. & alii. Immo Roncaglia tom. 1. tract. 4. cap. 2. citans Paulum, Bordonum, & alios, absolute dicit posse Superiores locales & in eorum absentia eorum Vicarios absolvere suos subditos ab Excommunicatione contracta ob quamcumque percussionem vel alterius Religiosi, vel Clerici etiam secularis in concessione Bonifacii VIII. & Clementis VII. Vide verb. Excommunicatio art. 12. à nam. 15. ad 17.

Præ-

32 Prælati Regulares licet à Tridentino non habeant facultatem dispensandi ab Irregularitate concessam Episcopis, eamdem tamen habent in suos subditos per concessionem variorum Pontificum. Vide verb. Irregularitas art. 3. n. 17.

33 Refertur ad id amplissimum privilegium concessum Prælati Regularibus. Vide d. verb. Irregul. art. 3. num. 18.

34 Nec hoc privilegium videtur revocatum per Conc. Trid. Vide ibid. n. 19.

35 Istæ tamen tam amplæ facultates non sunt de facili deducendæ ad praxim: Immo per varios graves Doctores nequeunt Prælati Regulares dispensare cum suis subditis furiosis, epylepticis, lunaticis, energumenis, enormiter leprosis, & aliis, qui enumerantur. Vide ibid. n. 20. Vide verb. Absolutio art. 2. à n. 29. ad 40.

36 Prælati Regulares, & de eorum licentia sui Religiosi Confessarii, possunt dispensare super impedimento petendi debitum ratione affinitatis contractæ ex copula post contractum Matrimonium cum aliqua, vel aliquo sui conjugis consanguinea, vel consanguineo in primo, vel secundo gradu. Vide verb. Debitum Conjugale art. 2. n. 20.

37 Quando autem possint dispensare Confessarii Regulares super impedimento petendi debitum conjugale sine speciali commissione, seu licentia Prælati Generalis, aut Provincialis? Vide ibid. à num. 12. usq. in finem.

38 Prælati Regulares ingredientibus extra necessitatem monasteria Monialium sibi subjectarum ligantur excommunicatione majori, & privantur omnibus officiis & dignitatibus. Vide verb. Moniales art. 3. num. 73.

39 Nec possunt Prælati Regulares ordinarie ingredi monasteria Monialium, nisi ex causa Visitationis localis, & hoc semel tantum in anno, ita ut in eo anno, in quo unus ex memoratis Superioribus visitaverit, alius Superior à Visitatione hujusmodi se omnino absteineat. Vide ib. n. 74.

40 Prælati Regularis, si fuerit Generalis, potest secum introducere duos suos in Ordinis; si fuerit alius à Generali, potest introducere secum unum tantum socium sui Ordinis. Vide ibid. n. 75.

41 Nec ipse Visitor, nec ejus socii possunt sumere intra clausuram ullam refectionem. Vide ibid. num. 76.

42 Si ob clausuram, aut aliam urgentem, ac necessariam causam oportuerit Prælatum Regularem eodem anno pluries ingredi septa monasterii, tunc non aliter ingredi potest, quam cum presentia Episcopi diocesanii, vel alterius personæ Ecclesiasticæ Secularis, boni exempli, ac mature ætatis, ab ipso Episcopo ad hoc specialiter deputatæ. Vide ibid. n. 77.

43 Si Prælati Regularis supradictis contrafecerit, ipso facto penam excommunicationis, & privationem omnium officiorum, quæ obtinet, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, vel alia in posterum obtinenda, vocisque activæ, & passivæ absque alia declaratione incurrit, & nihilominus nullis privilegiis, & exemptionibus tueri se potest, quominus ab Episcopo loci, tamquam ad hoc Sedis Apostolicæ Delegato quoties, & quando opus fuerit, corrigi, & puniri valeat. Vide ibid. n. 78.

44 Prælati Regularis quando, & quomodo possit concedere licentiam ingrediendi clausuram Monialium sibi subjectarum. Vide ibidem à num. 88. ad 93.

45 Prælati Regulares quoad absolutionem ab excommunicatione violatæ clausuræ gaudent respectu suorum subditorum eadem facultate, quæ gaudent Episcopi respectu suorum. Vide ib. n. 22.

46 A penis privationis officiorum, & dignitatum, & inhabilitatis latis à S. Pio V. in violantibus clausuram, possunt Prælati Regulares absolvere suos subditos pro utroque foro. Vide ibid. n. 24. & 25.

Prælati Regulares, etiamsi sint Generales, nequeunt sine approbatione Episcopi audire Confessiones Monialium sibi subjectarum. Vide verb. Moniales art. 5. num. 8.

Prælati Regulares Jure nequeunt proprio, & ordinario concedere indulgentias suis subditis. Vide verb. Indulgentia n. 27. art. 2.

Possunt tamen Jure delegato, & ex speciali concessione. Vide ib. n. 28.

Monitoria concedere pro suis subditis possunt solum Prælati Generales, eorumque Visitatores, & Provinciales, non vero Superiores locales. Vid. verb. Monitorium n. 10.

Posse autem Superiores locales monitoria edere in suis Conventibus, non quidem ad finem revelandi pro rebus, aut scripturis deperditis, vel subtractis, sed pro aliis delictis, tenent multi. Vide ibid. num. 11.

Prælati Regulares in quibus votis, & juramentis possint dispensare, seu ipsa irritare respectu suorum subditorum? Vide verb. Juramentum art. 3. n. 30. & verb. Votum.

Prælati Regulares, puta Generales, & Provinciales undecim tantum casus reservare possunt, & non plures sine consensu Capituli Generalis pro tota Religione, vel Capituli Provincialis pro Provincia. Sic expressè decrevit Clemens VIII. decreto tenoris sequentis.

Sanctissimus D. N. jam pridem accurate perpendit, & re ipsa comperit, quod reservatio facultatis absolvendi Religiosos penitentes à peccatis quibusdam gravioribus, nisi Superiores admodum prudenter, ac moderate illa utantur, nonnullis infirmiores, qui interdum Superiori suo conscientie maculas detegere formidant, adducere possent in æternæ damnationis periculum, & spiritualis remedii desperationem.

Quo circa, ut huic malo Sanctitas Sua opportunè provideret, decrevit, ut nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones nisi reservet, exceptis illis, quæ sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot prout subditorum utilitati expedire in Domino judicaverit.

I. Beneficia, Incantationes, Sortilegia.

II. Apostasia à Religione, sive Habitu dimisso, sive retento quando eo provenierit, ut extra septa monasterii, seu conventus fiat egressio.

III. Nocturna, & furtiva à monasterio, seu conventu egressio etiam non animo apostatandi facta.

IV. Proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale.

V. Juramentum falsum in Judicio Regulari, seu legitimo.

VI. Procuratio, auxilium, seu consilium, ad abortum faciendum post animatum fetum, etiam effectu non secuto.

VII. Falsificatio manus, aut sigilli Officialium monasterii aut conventus.

VIII. Furtum de rebus monasterii, seu conventus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.

IX. Lapsus carnis opere consummatus.

X. Occisio, aut vulneratio, seu gravis percussio cujuscumque personæ.

XI. Maliciosum impedimentum, aut retardatio, aut apertio literarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

Si quod aliud peccatum grave pro Religiosis conservatione, aut pro conscientia puritate reservandum videtur, id non aliter fiat, quam Generalis Capituli in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia matura discussione, & consensu; Superiores in singulis Domibus deputent duos, tres, aut plures Confessarios pro subditorum numero ma-

jo-

- 77 jori, vel minori, &c. quàm non reservatis eos absolvant, & quibus etiam reservationum absolutio committatur, quando casus occurrerit &c. — Dat. Romæ apud S. Petrum 26. Maji 1593. —
- 54 Præfatum decretum confirmavit Urb. VIII. per dec. Sacr. Congr. Conc. die 21. Septemb. 1624. addens quod sequitur.
- Sanctitas Sua deinceps declaravit, ut si hujusmodi Regularium Confessarii casus alicujus reservati facultatem petentibus Superiori dare noluert, possint nihilominus Confessarii illa vicepenitentes Regulares, etiam non obtemperata a Superiore facultate, absolvere.
- 55 Super dict. decr. Clem. VIII. dubitatum, ut infra fuit.
- An in decr. Clem. Papæ VIII. ad ann. 1593. 26. Maji super qualitate Casuum ab eorumdem Regularium Superioribus reservandorum edito censuræ etiam comprehenderentur; ita ut iisdem Superioribus absque Capituli Generalis, aut Provincialis consensu, aliquibus peccatis in decreto hujusmodi non contentis, excommunicationem annexere, ejusdemque absolutionem sibi reservare liceat?
- Sacra Congregat. Card. negotiis Regularium præposita, Illustrissim. Bandino referente, censuras in supradicto Decr. comprehendit censuit. — Romæ 7. Julii 1616. —
- 56 Soli Prælati auctoritatem quasi Episc. habentes, nempe Generales, & Provinciales possunt in Religiosis reservare casus, & nullatenus Superiores locales, Communis, & clare patet ex adductis decretis. Unde in nostra Religione adest statutum Capituli Generalis celebrati Assisii de anno 1526. quo expresse ordinatur, & mandatur auctoritate Apostolica, & totius Capituli Generalis, quod nullus Guardianus possit sibi reservare aliquem casum.
- 57 Immo Guardiani, & ceteri Superiores locales quocumque nomine nuncupati, sine facultate à Generali, vel Provinciali obtemperata, seu de consuetudine sibi commissa, & delegata, nequeunt absolvere à dictis casibus in suis respective Religionibus, vel Provinciis reservatis, cum soli Generales, Provinciales, & nullatenus superiores locales habeant ad id jurisdictionem, & auctoritatem ordinariam, ut expresse decrevit Sacr. Congregat. Visitations Apostolicæ de mandato Sanctissimi die 13. Martii 1601. decreto ut infra.
- 58 In Congregat. adm. Illustrium, RR. DD. Prælatorum Visitations Apostolicæ de mandato Sanctiss. D. N. Papæ die 13. Mart. 1601. habita; Inter alia: Al Memorial del P. Custode de Reformati di S. Francesco la Santità sua dichiara, che il Dec. suo sopra la reservazione de' casi de' Religiosi fatto alli 26. di Maggio 1593. non dispone, nè determina, à chi spetti l' autorità d' assolvere da' detti casi rimettendosi in questo alle Costituzioni, uso, ed osservanza comune delle Regioni, che il Generale, & Provinciale abbiano quest' autorità ordinaria, & non li Guardiani & Priori Superiori immediati de' Conventi; dovranno però detti Provinciali, & Generali comunicare detta facoltà in ciascheduno Convento à persona discreta, ed intelligente per assolvere i Religiosi di quel Convento, che faranno ricorso, ovvero nelli casi particolari, che occurreranno, concedere la facoltà à ciascuno Confessore deputato in detto Convento, quando esso Confessore ne faccia istanza, & giudica espediente, se gli conceda, nel qual caso i Superiori nanco delegati, dovranno prontamente concederla, conforme al detto decreto Pontificio, perchè, negandosi, la Santità sua intende, che il Confessore possa assolvere da detto caso. — Orb. Seraph. 1. 4.
- 59 Hinc Superiores locales, uti Priores Rectores, Guar-

diani, & hujusmodi nequeunt in suis Conventibus sibi eligere in Confessarium simplicem Religiosum Sacerdotem sibi subditum non approbatum à Generali, vel Provinciali; Superiores enim locales in suis Conventibus sunt veluti Parochi in suis Parochiis; Parochi autem nequeunt sibi in Confessarium eligere Sacerdotem non approbatum ab Ordinario, ut est certissimum post decretum Alexandri VII. qui die 24. Septemb. 1665. inter alias merito damnavit sequentem propositionem 16. in ordine, ibi: Qui Beneficium Curatum habent, possunt sibi eligere Confessarium simplicem Sacerdotem non approbatum ab Ordinario; ergo neque Superiores locales possunt sibi in Confessarium eligere simplicem Sacerdotem non approbatum à Generali, vel Provinciali; cum enim nequeunt ipsum approbare pro aliis, neque possunt approbare pro se. Matthæuc. Officialis Curie c. 32. & alii passim.

Regularis, qui inscio, vel invito Prælati sui Ordinis approbatur ab Ordinario loci ad audiendas Confessiones in sua diocesi, an valide eas excipiat? Vide verb. Approbatio art. 1. n. 18. & 19.

Prælati Regularium possunt suos subditos à se, vel suis prædecessoribus, vel aliis quibuscumque Superioribus ad audiendas Confessiones approbatos, ab eisdem Confessionibus audiendis suspendere, etiam ex causa occulta, & extrajudicialiter, ut declaravit Sac. Cong. Episc. & Regul. in una Theatinorum 2. Jul. 1617. Vide ibi n. 20.

Prælati Regulares, nempe Generales, & Provinciales possunt Religiosos sibi subditos in Notariis creare, & deputare. Sic S. Pius V. const. incip. Debitum: concessit expresse Prælati Ordini. Prædicatorum, de quo privilegio participant ceteri Regulares communicantes cum ipsis in privilegiis. Vide verb. Notarius.

Prælati Regulares, puta Generales, & Provinciales possunt cum Generali, & Provinciali, seu Intermedio Capitulo, dispensare cum suis Religiosis illegitimis ad officia, & Prælati Ordinis obtinenda; Quamvis enim privilegia ad id concessa Religiosis, & relata à Rodriguez 1. 1. q. Reg. q. 13. art. 6. & Peyrin. 1. 1. priv. Minim. in const. 2. Julii §. 29. fuerint abrogata à Sixto V. const. incip. Cum de omnibus: & alia incip. Ad Romanum Pontificem: tamen est post Gregorium XIV. const. 3. incip. Circumspecta Romani Pontificis providentia §. 4. moderans prædicta Sixti V. constitutiones id eis iterum concessit, statuendo: Licere Generali, aut Provinciali singularum Ordinum, & Indultorum Apostolorum Hospitalium, ad quos dicta dispensatio, spectat (juxta tenorem privilegiorum, & Indultorum Apostolorum eis concessorum, quæ dummodo usu recepta, nec alias sub ullis revocationibus comprehensa sint, ut præfertur, in hac parte revalidamus) cum illegitimis, quos alias dictus Generalis, aut Provincialis cum Generali, Provinciali, seu Intermedio Capitulo, & non alias, suffragantibus meritis dignos judicaverint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas dispensare, ac dispensationes hujusmodi ita factas, & inde sequuta quæcumque, ut antea valere, & tenere perinde ac si dictæ constitutiones non emanasset. Miranda in Manual. tom. 2. q. 2. art. 3. Matthæucci Official. Curie cap. 38. n. 39. Lezana Summ. quest. Regul. tom. 1. c. 18. n. 60. Peyrin. tom. 1. privilegior. Minimor. in const. 2. Julii II. §. 29. & alii passim. Et idem sub ampliori forma concessit postea Gregorius XIV. in privilegio dato Congregationi Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis const. 17. incip. Illius §. 29. his verbis: Ac dicto Prefecto Generali pro tempore existenti, seu de illius licentia Prædictis inferioribus alicorum locorum, seu Provincialibus dictæ Congregationis pro tempore existentibus, & illorum Vicariis, ac loca tenenti-

bus,

- bus, ut cum ejusdem Congregationis personis defectum natalium etiam ex adulterio, sacrilegio, incestu, & quovis alio nefario, & illicito, ac prohibito, & damnato coitu proveniente patientibus, postquam in dicta Congregatione vota emisserint, ut defectu hujusmodi non obstane, ad quoscumque sacros etiam Presbyteratus Ordines promovendi & in illis etiam in altaris ministerio ministrare, necnon ad quascumque administrationes, personatus, præminentias, & officia dictæ Congregationis eligi, admitti, & assumi, illaque gerere, & exercere valeant.
- 64 Prælati Regulares habentes, ut supra facultatem dispensandi cum subditis Religiosis illegitimis, quoties scientes esse tales conferunt illis aliquam prælatiam, vel officium, censentur saltem in foro conscientie cum illis dispensare; Talis enim prælatia, vel officii collatio est quedam virtualis dispensatio. Rodriguez tom. 1. q. Regul. quest. 13. art. 16. Navar. in Manuali c. 25. num. 74. Lezana loc. cit. cap. 18. num. 63. & alii.
- 65 Prælati Regulares, sicuti & quilibet alius captus à Turcis, vel Saracenis, seu ab aliis hostibus, non est ipso jure privatus sua dignitate, nec privandus pro sententiam, sed interim detinendus est Vicarius, qui, durante captivitate, provinciam, seu monasterium regat, & ipse ex captivitate reversus pristinam dignitatem, & prælatiam recuperat; cap. Si Episcopus, de supplend. negligent. Prælator. in 6. Captivitas enim non est delictum, & ubi delictum non est, ibi non debet esse poena, cap. Cognoscentes, de const. & Glossa communiter recepta in cap. Si Beneficia, v. Sine culpa, de Præbend. in 6. Tum quia nimia crudelitas esset talem affligere, cui potius est miserandum, cap. Licet de censibus, & ibi Glossa communiter recepta verb. Misereri: & facit textus in cap. Cum percussio 7. q. 1. ibi: Non debet à nobis addi flagellat. afflicto, in cap. Ex parte de Cleric. agrorant. ibi: Nec afflicto sit addenda, prælat. art. 1. Clerici, de Judiciis §. De adulteris, ibi: Nec duplici debeat ipsum contritione conterere, & in leg. Navis onusta §. Cum autem ff. Ad Legem Rod. de furtu, ibi: Quia non debet duplici damno onerari, cum similibus. (Verb. Assecrati, & Restitutio, art. 1.)
- 66 Unde P. Joannes Cheron Provincialis Carmelitarum à Barbaris captus, ac postea liberatus, à Sac. Congregat. Episc. & Regul. jubetur in possessione Provincialatus manentem, & ad liberum illius exercitium reintegrari, castata alterius Provincialis electione; Vide verb. Postliminium n. 7. ubi refertur casus.
- 67 Assignatur, quid importent absolutiones generales, quas Prælati Regulares in fine Visitations, & in quibusdam anni solemnitatibus dare consueverunt suis subditis Religiosis, quæ absolutiones cadunt super excommunicationibus, Suspensionibus, & Irregularitatibus, quas subditi forte ignoranter contraxerunt, vel oblitii sunt, ita ut si postea recorderentur, & cognoscant se aliquam censuram, vel poenam reservatam incurrisse, non teneant amplius pro absolutione ab illis censuris, vel poenis recurrere ad Superiorem habentem facultatem, sed sufficere, quod confiteantur communi Confessario peccata, ob quæ illas incurrerunt; nam illa peccata, ut supponitur, erant solum reservata ratione censuræ, quæ sublatâ, cessat reservatio peccati; illæ tamen absolutiones non sunt Sacramentales; nec per eas quis absolvitur à culpa peccati, cum tunc non fiat Confessio specifica peccatorum, sed sunt quedam absolutiones deprecative, per quas subditi absolvuntur ab omnibus censuris &c. & à poena debita pro peccatis jam quoad culpam dimissis, adhuc in hac, vel altera vita exsolvenda; Unde cum in talibus absolutionibus dicitur: Absolvo vos ab omnibus peccatis vestris, idem est ac ab omnibus poenis debitis pro istis, juxta illud 2. Machabæorum cap. 12. Sancta

FERRAR. BIBLIOTH. TOM. VII.

Salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur, ubi peccata sumuntur, ut vides, pro poenis debitis pro istisdem; Sic Rodriguez tom. 1. quest. 20. art. 26. Kerchove in statuta generalia cap. 6. §. 22. num. 161. Kazemberger Suppl. Theolog. Sacram. P. Sporer cap. 3. sect. 2. quest. 3. num. 142. fol. 260. & alii passim. Vide verb. Indulgentia art. 2. num. 28. art. 4. num. 11. & art. 5. à num. 65. ad 69.

Unde enixe deprecantur, & serio monentur Prælati omnes Regulares ad has generales absolutiones suis subditis impartendas diebus omnibus, & festivitibus, quibus id eis est à Sede Apostolica per specialia privilegia concessum, ne tanto spirituali bono fraudentur. Dies autem, & festivitates, in quibus id est eis concessum, assignantur cum suis respectivis formulis Absolutionum sub verb. Indulgentia art. 5. à n. 65. ad 69. Vide ibi.

Item, quod de absolutionibus generalibus à Prælati Regularibus dari consuetis, dicendum est de absolutionibus cum Indulgentia in articulo mortis dari solitis infirmis moribundis, quibus dari possunt etiam si eas non petierint, & jam sint sensibus destituti, nihilque percipient, aut sciant de tali Indulgentia: Doctores citati.

Absolutio, que datur à Prælati, seu Præside ante electionem Capitularem, cadit super censuras, & irregularitates, quæ possunt esse impedimentum inhabilitatis ad eligi, & eligere; Et patet expresse ex sequenti formula uti consuetâ: Misereatur vestri &c. Indulgentiam, &c. Si tenemini aliquo vinculo excommunicationis majoris, vel minoris, Interdicti, vel suspensionis, in quantum se extendunt gratia, & privilegia Ordini nostro concessa, vos omnes auctoritate Beatorum Petri, & Pauli, ac S. Sedis Apostolicæ, mihi in hac parte commissa, & vobis concessa, ad effectum electionis (vel electionum), canonice, ac rite per vos faciendæ (vel faciendarum) absolvo. Item, eadem auctoritate, & ad eundem effectum dispenso vobiscum super omni Irregularitate, si quam contraxistis, quatenus opus sit, & indigetis, vos habilito executioni Ordinum, & officiorum vestrorum. In nomine Patris & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Si quis Religiosus esset ligatus aliqua censura, à qua Prælati, seu Præses Capituli non possent absolvi, tunc ipse non esset absolutus, & sic non posset in dicta Capitulari electione eligi, aut eligere: Hoc enim videtur expressum in hac clausula dictæ absolutionis, In quantum se extendunt privilegia, & gratia Ordini nostro concessa; Sic Peyrin. de Prælat. quest. 2. c. 5. num. 9. cum quo transeunt Doctores, teste Matthæucci Officialis Curie cap. 38. num. 18.

Item talis absolutio non prodest absentibus; quamvis enim absolutio ab excommunicatione dari possit etiam absentibus per literas, ut tradunt communiter Doctores; Hæc tamen solum ad præsentem diguntur, ut demonstrat aperte illud pronomen demonstrativum Vos, quod electores præsentem exigit, ut de beneficio talis absolutionis participant; Sic expresse Matthæuc. loc. cit. num. 18. & seq. ex multis probat contra Sanctiorum, quod talis absolutio sit cum reincidentia, cum sit data ad cautelam, nec ex titulo censurarum possit postea electio alias valida, impugnari; Unde cum non absolute detur, sed restricte ad effectum electionis faciendæ, completa electione, Capitulares, qui aliqua censura erant irretiti, in eandem reincidunt; Et sic, ut electus possit deinde officium exercere, debet absolutionem petere à Sacra Penitentiaria; Nam absolutio, quæ à Præside præstat, solum operatur, ut possit Canonice eligi, non vero quod valeat exercere; Sed hic opus est puro, & absoluto absolutionis beneficio. Hæc ille; Vide ibi.

Nn

Præ-

- 74 Prælati Regulares possunt concedere specialibus Benefactoribus suæ respectivæ Religionis filantias, seu literas filiationis, eis communicando suffragia, indulgentias, orationes, & bona spiritalia tamquam filiis propriæ Religionis, ex concessione Urbani V. facta Prælati totius Ordinis Minorum, prout refertur in *Compendio Privilegiorum verb.* Indulgentia quoad seculares quarto num. 6. ibi: *Urbanus V. concessit, ut Generalis, & Provincialis totius Ordinis Minorum possint communicare suffragia, indulgentias, orationes, & bona spiritalia Benefactoribus Ordinis.* Per quæ quid intelligatur, & veniat, patet ex ipsis literis filiationis, quæ ipsis Benefactoribus passim dantur, in quibus omnia ad longum clare exprimentur.
- 75 Prælati Regulares an, & quando teneantur applicare missam pro ovibus suis? Vide *verb. Missa art. 3. sub num. 11. circa fin.*
- 76 Prælati inferiores jurisdictionem quasi Episcopalem exercentes, tenentur status temporibus visitare Limina Apostolorum, & Ecclesiarum statum exponere. *Benedictus XIV. tom. 1. constituit. 7. incip. Quod Sancta S. 5. Vide supra ad verb. Limina Apostolorum.*
- 77 Prælati inferiori acquirunt jurisdictionem intra Episcopale diocesim, vel ex privilegio, vel ex consuetudine immemorabili; Idem constituit. 76. *incip. Apostolicæ servitutis S. 2. Non vero ex possessione quadragenaria ex titulo colorato; Idem ibi. S. 3. Vide supra ad verb. Jurisdictione.*
- 79 Prælati inferioribus Jurisdictionem habentibus in Clerum, & populum, conceditur facultas impediendi Benedictionem cum Indulgentia plenaria in articulo mortis. Idem t. 2. const. 34. *incip. Pia Mater: Vide supra verb. Moribundus n. 38. & 39. ubi datur etiam formula eam impediendi.*
- 80 De privilegiis Prælati Regularis, tum de potestate ejusdem in suos subditos, plene agit Grueber de *privileg. Religios.* de privilegiis *tract. 2. per tot. & de potestate tract. 2. pariter per tot. Consule & eum locis citatis de privilegiis, & potestate Abbatis Comendatarii.*

PRÆSCRIPTIO.

ARTICULUS UNICUS.

Quoad ea, quæ concernunt naturam, effectum, & conditiones Præscriptionis, seu Usucapionis.

SUMMARIUM.

- 1 Præscriptionis nomen sumitur dupliciter, scilicet generatim, & magis proprie.
- 2 Præscriptio generatim sumpta idem est ac exceptio, sive oppositio ad excludendam actionem seu intentionem alterius.
- 3 Præscriptio magis proprie sumpta idem est ac exceptio peremptoria.
- 4 Præscriptio secundum aliquos distinguitur ab Usucapione per hoc, quod Præscriptio proprie sit rerum immobilium, usucapio rerum mobilium.
- 5 Tamen hæc distinctio non habet fundamentum à Jure.
- 6 Præscriptio, seu usucapio definitur.
- 7 Præscriptio, seu usucapio fuit primitus introducta per Jus civile, & deinde per Jus canonicum approbata.
- 8 Præscriptio, seu usucapio fuit introducta ob varias justas causas, quæ assignantur.
- 9 Præscriptio, seu usucapio est valida, & licita

nedum in foro externo, sed etiam in foro interno, seu conscientia.

- 10 Ut præscriptio, seu usucapio sit legitima, vimque licite, & juste transferendi rerum dominium habeat, requiruntur quinque conditiones in his vulgaris versiculis comprehensæ quæ per distinctos paragraphos majoris claritatis gratia expenduntur.

11 Additiones inseruntur.

Præscriptionis nomen sumitur dupliciter, scilicet generatim, & magis proprie. *Communis.* Præscriptio generatim sumpta idem est ac exceptio, sive oppositio ad excludendam actionem, seu intentionem alterius. Sic accipitur Præscriptio in leg. Sed & si §. *ultim. ff. de judic. & in toto ff. de Cod. tit. de Exceptionibus, & Præscriptionibus.* Præscriptio magis proprie sumpta idem est ac exceptio peremptoria, per quam possessor bonæ fidei post decursum certi temporis à lege definiti potest repellere dominum rem suam pristinam repetentem, vel antiquo suo jure uti volentem, opponendo ei continuatam possessionem talis rei, vel juris bona fide factam tempore à lege definito ad præscribendum, seu peremptorie excipiendum, per quam possessionem talem rem, vel jus fecit suum. Et sic accipitur præscriptio toto tit. 26. *de præscriptionibus lib. 2. Decret. & tit. 6. Inst. de usucapionibus, & longi temporis præscriptionibus, & ff. de usurpationibus, & usucapionibus.*

Unde quamvis nonnulli Doctores cum Glossa in *l. 3. ff. De usucapion.* in hoc distinguunt dicant præscriptionem ab usucapione, quod præscriptio proprie sit rerum immobilium; Usucapio vero rerum mobilium, quam differentiam etiam Scotus in *4. dist. 15. q. 7. S. De secundo* supponere videtur, ibi: *Et hoc dico, quod præscriptio in immobilibus, & usucapio in mobilibus &c.* Tamen hæc distinctio non habet fundamentum in jure, ut patet ex *princip. Instit. de usucap. & præscr.* ubi usucapio etiam ad res immobiles refertur, & ex *l. un. Cod. de usucap. transform.* ubi sublata est omnis differentia inter usucapionem, & præscriptionem; nam præscriptio locum habet in rebus mobilibus, cum post illarum usucapionem opponi possit exceptio præscriptionis contra priorem dominum; Covarrub. in *Regul. postessor. p. 1. §. un. num. 2. & 3.* Unde jam passim pro synonymis accipiuntur hæc nomina *præscriptio, & usucapio.*

Hinc præscriptio, seu usucapio definitur communiter à Doctores, quod sit *Acquisitio, seu adjectio domini alieni, vel alieni juris peremptio per continuationem possessionis tempore, & modo legibus definiti:* In qua definitione notanter ponitur *Vel alieni juris peremptio,* ad denotandum, quod per præscriptionem, seu usucapionem eliditur etiam jus alienum, seu acquiritur jus aliquod, quod antea alteri competeat, cum etiam jura aliena præscribi possint, ut usufructus, servitus &c. immo etiam liberatio à debito aliquo.

Præscriptio, seu usucapio fuit primitus introducta per Jus civile, & deinde per Jus canonicum approbata. Patetque ex *l. 1. & seq. ff. de usurpationibus, & usucapionibus, & l. 1. & seq. ff. de præscriptionibus longi temporis,* cum similibus, ubi plurimæ Leges præscriptionem, seu usucapionem introducunt reperuntur, quæ postea per Jus Canonicum *l. 2. Decretal. tot. tit. 26. de præscriptionibus* fuerunt approbata; Quod & patet ex *cap. Vigilanti 5. de præscriptionibus,* ubi Alexander III. Summus Pontifex dicit, *Ephesinus enim legislator solum propter vitandam miserorum segnitiam, & longi temporis errorem, & confusionem, primum triennali, vel quadragenali præscriptioni vigorem legis imposuit.*

Præscriptio, seu usucapio varias ob justas causas fuit introducta, primo scilicet ob bonum publicum, ne rerum dominia diu, & fere semper essent incerta,

ta, textu expresso in *l. Bono publico 1. ff. de usurpationibus, & usucapionibus,* ibi: *Bono publico usucapio introducta est, ne scilicet quarundam rerum diu, & fere semper incerta dominia essent, cum sufficeret dominis ad acquirendas res suas statuti temporis spatium. Secundo,* ut præcedant innumerabiles, & perpetuæ lites, quæ ceteroquin oriri possent; textu expresso in *l. usucapio 5. ff. pro suo,* ibi: *Usucapio rerum etiam ex aliis causis concessa, interim propter ea, quæ nostra existimantes possideremus, constituta est, ut aliquis litium finis esset. Terrio,* ne rerum possessores prope immortalis timore teneantur; textu expresso in *l. Cum notissimi 7. in princip. Cod. de præscript. 30. vel 40. an. ibi: Ne possessores ejusmodi prope immortalis timore teneantur.* In perpetuo enim timore essent, ne res ab ipsis possessæ evincerentur; unde in præjudicium boni publici fieret, ut nemo auderet fundos colere. Quarto, ut hoc modo segnitias, ac desidia hominum, qui res suas, ac jura in judicio persequi negligunt, evacuetur, dum ea puniuntur ademptione domini, juxta *l. Ut perfectus 2. de annali exceptione ibi: Sed sit aliqua inter desideres & vigilantes differentia &c. Vigilanti 5. de præscript. ibi: Ephesinus enim propter vitandam miserorum segnitiam, & longi temporis errorem, & confusionem, primum triennali, vel quadragenali præscriptioni vigorem legis imposuit.* Unde sibi imputare debet negligens. *l. Quod quis ff. de Regul. Jur.* Jura enim subveniunt vigilantibus, & non dormientibus, ut habetur in *l. Non enim, ff. Ex quibus causis majores, & l. Pupillus, ff. de iis, quæ in fraudem Creditorum.* (Consonat *lex 1. tit. 29. part. 3. Vide Regul. 22. tit. 34. part. 7. lit. D pag. 1. n. 7. lit. R pag. 158. & 159. in add. nov. verb. Emptio, art. 4. num. 15. atque leg. 15. tit. 8. 11. ibi: Primeramente: tit. 14. part. 5. 7. tit. 6. p. 6.*

Præscriptio, seu usucapio est valida, & licita, nedum in foro externo, sed etiam in foro interno, seu conscientia, adeo ut, qui aliquam rem legitime præscribit, non teneatur ad ejus restitutionem, nequidem in foro conscientia, quamvis post legitime completam præscriptionem certo cognoscat rem illam antea fuisse vere alienam. Sic expresse Glossa in *cit. c. Vigilanti 5. de præscriptionibus verb. Noverit. Abbas ibi. num. 6. Fagnan. in cap. Si quis num. 40. de Regularibus, Scotus in 4. dist. 15. quæst. 2. §. De secundo: & communis aliorum.* Et ratio, quam optime adducit Scotus *loc. cit.* est, quia translatio domini facta auctoritate legis publica justæ, justæ, & licita est; sed in præscriptione, seu usucapione legitime completa intervenit talis translatio domini, ergo justæ, & licita est etiam in foro interno, seu conscientia. Minor clare patet ex Juribus adductis supra num. 7. & 8. Major autem probatur, quia lex justa potuit à principio juste determinare prima rerum dominia, ut in confesso est apud omnes, ergo etiam posterior lex justa de iisdem potuit, & poterit disponere juxta temporum varietatem, & exigentiam, seu necessitatem boni publici, arg. *c. Sciendum 1. & Regulæ 2. dist. 29. ibi: Regulæ Sanctorum Patrum pro tempore loco, & persona, & negotio, instante necessitate, traditæ sunt.* Quoad autem præscriptio, seu usucapio introducta sit à lege publica propter exigentiam, & necessitatem boni publici, clare, & expresse habetur ex *l. Bono publico 1. ff. de usurpationibus, & usucapionibus,* & aliis legibus cum præcis suis verbis relatis supra num. 2. adeoque &c. Tum quia non est verosimile, quod sacri canones, qui principaliter salutem animarum considerant, *c. Novit 13. de judic. c. Ut animarum 2. de constitut. in 6. præscriptionis Jura* approbassent, si effectus eorum conscientia repugnaret.

Ut autem præscriptio, seu usucapio sit legitima, vimque licite, & juste transferendi rerum dominium

habeat, requiruntur quinque conditiones à Doctores in his vulgaris versiculis comprehensæ.

Non usucapies, ni sint tibi talia quinque.

Bona fides, justus titulus, res non vitiosa, Ut res tradatur, tempus quoque continetur.

Seu ut alii tradunt.

Non usucapies, ni sint tibi talia quinque.

Si res apta, fides bona, sit titulus quoque justus, Possideas juste, completo tempore legis.

Unde juxta ordinem horum ultimorum versiculorum expenduntur singulæ conditiones per distinctos paragraphos, majoris claritatis gratia.

Præscriptio Jure Digestorum nil aliud erat, quam modus excludendi Auctorem, ejusque actionem, & quidem vel ideo, quod elapso tempore legitimo ageret. Sunt enim quibuscumque actionibus præfixa certa tempora, intra quæ institui debebant, quo non facto, Actoris intentio præscriptione excludebatur: idque ut finis imponeretur litibus, quæ alias perpetuum habituræ essent effectum in detrimentum Reipublicæ, tum etiam, ut puniretur negligentia cessantium agere, & jus suum persequi.

Dominium interim præscriptio haud tribuebat præscribendi, sed hunc effectum tantummodo habebat usucapio quæ currebat, etiam contra negligentes, salva interim quandoque restitutione in integrum. Præscriptio vero haud oberat impeditis, & non negligentibus; *L. 16. Cod. de Inofficiis. Testament. Quod & Jus Canonicum repetiit, cap. 13. & seq. cap. 16. quæst. 3. cap. 10. 14. 15. de Præscript.*

Quoniam vero præscriptio exceptionem solummodo producebat, & possidentem defendebat, inde quoties reus possessione casu exciderat, rei vindicatione uti, & rem à quovis possessore repetere haud poterat, quem effectum unice habebat usucapio.

At Imperator Justinianus in *l. un. Cod. de Transf. usucap. illi* præscriptioni, quæ possessionem quandam qualificatam rerum à reo possessorum continebat, effectum usucapionis tribuit, ut non tantum jus excipiendi, sed etiam agendi reo tribueret, id quod etiam Jus Canonicum è Jure Romano assumpsit, & nonnulla quædam noviter ei addidit.

§. I. Si res apta.

Quoad ea, quæ concernunt, res quæ possunt præscribi, vel non.

SUMMARIUM.

- 1 Omnes res possunt præscribi, nisi lege aliqua, vel speciali ratione prohibeantur.
- 2 In specie autem non possunt præscribi, aut usucapi homines liberi.
- 3 Contra tamen possunt homines servi præscribere libertatem contra Dominos, si spatio viginti annorum bona fide se gesserint pro liberis.
- 4 Item res Sacra nullo tempore à Laicis præscribi possunt.
- 5 Bene tamen res Sacra præscribi possunt à personis Ecclesiasticis.
- 6 An possit dari, & valeat præscriptio contra onera, & Fundationes Beneficiorum, & contra onus, & numerum Missarum? ad n. 8.
- 7 An Capellanus, qui per annos triginta qualibet hebdomada legit ex errore tres Missas pro Fundatore, putans ad tot teneri, si postea in Fundatione inveniat, quod ad duas tantum sit obligatio, præscriperit contra se, & teneatur continuare celebrare tres qualibet hebdomada.